

Schuttersveld, Holsbeek

Programma van Maatregelen

Auteur:

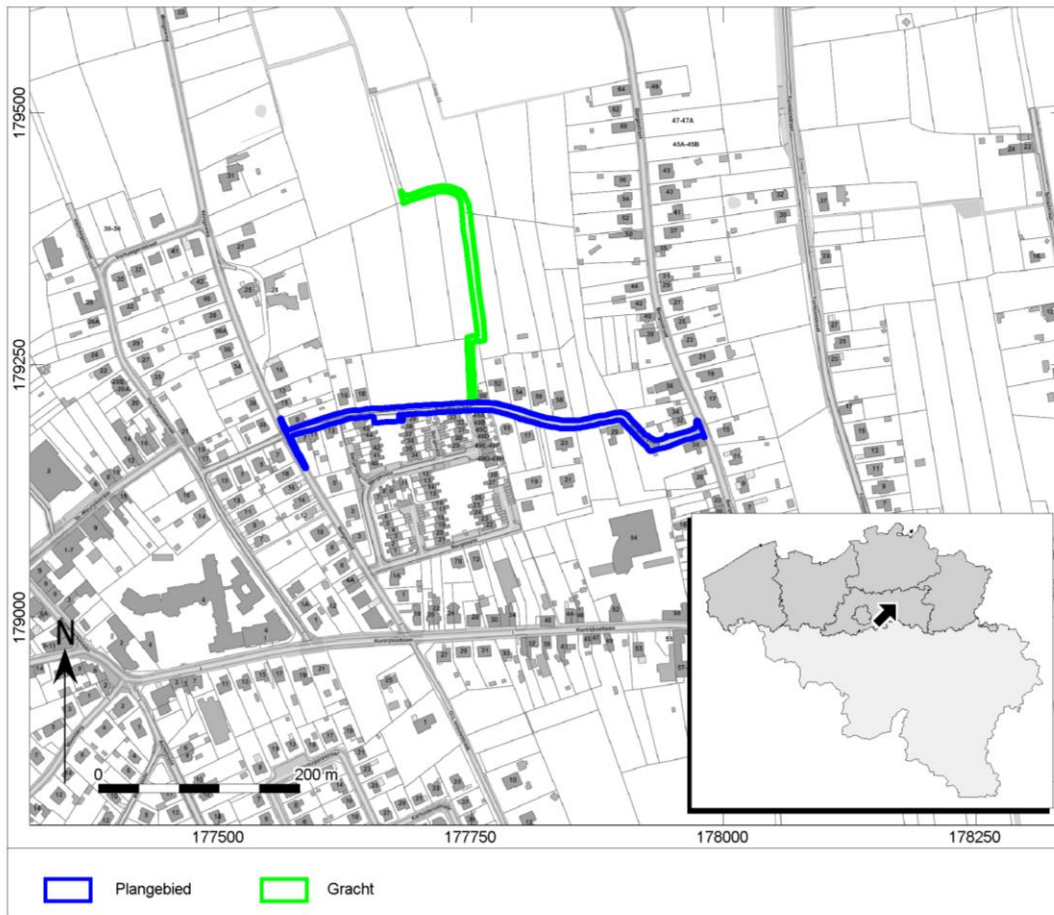
T. Van Mierlo (veldwerkleider)

Autorisatie:

J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in maart 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Schuttersveld in Holsbeek (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen herinrichting van de wegenis en riolering en realiseren van een nieuwe gracht.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

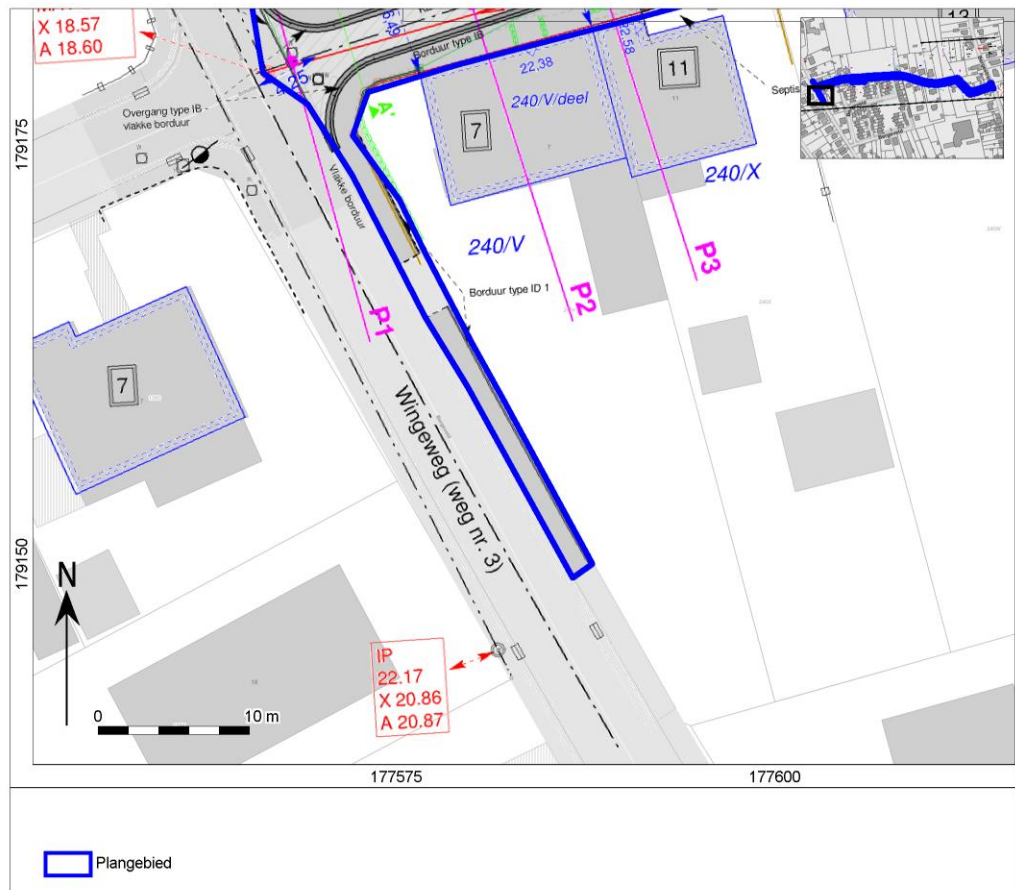
2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

In het kader van het vooronderzoek werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van de gegevens van het bureauonderzoek kon de huidige situatie en verstoringen beschreven worden en kan duidelijk gesteld worden dat verder onderzoek geen kennispotentieel bezit. Het vooronderzoek kan dan ook als volledig worden gezien.

2.2 Impactbepaling

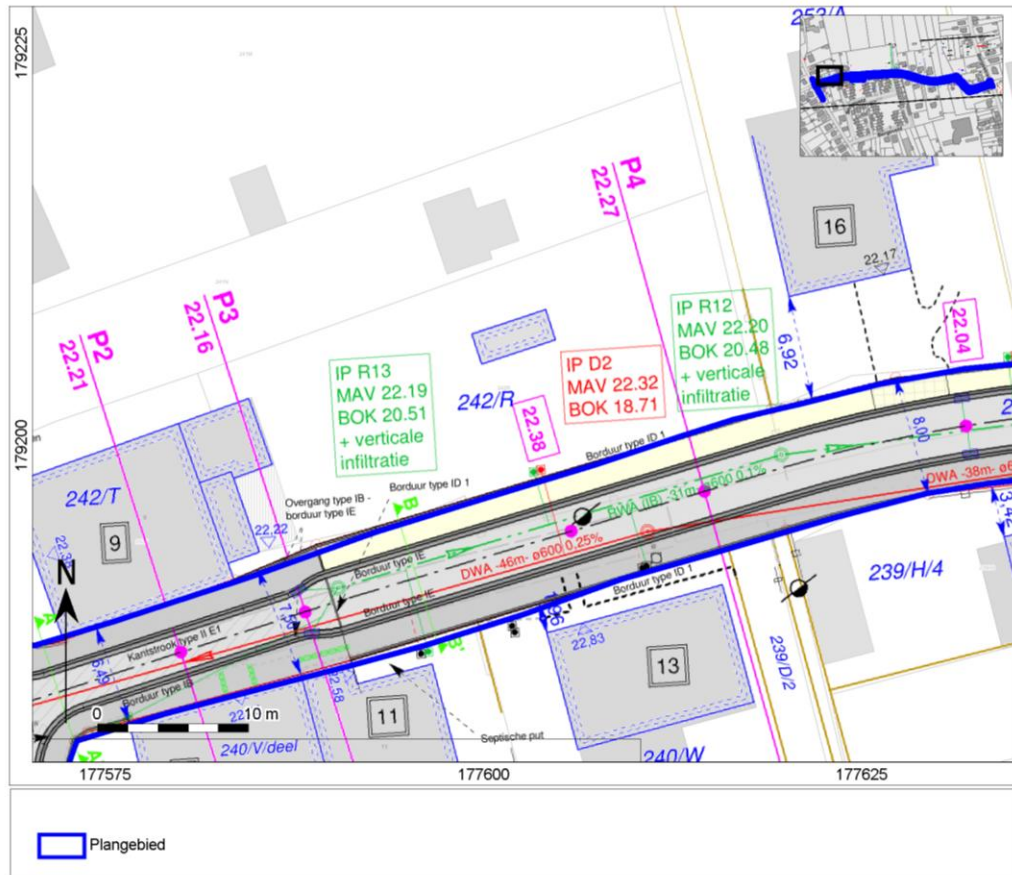
De opdrachtgever plant twee verschillende werken in Schuttersveld. Deel 1 beslaat de herinrichting van de weg, riolering en realisatie van een parking, deel 2 het realiseren van een nieuwe gracht.

1. De herinrichting van de weg, riolering en realisatie van een parking (Afb. 2-12)

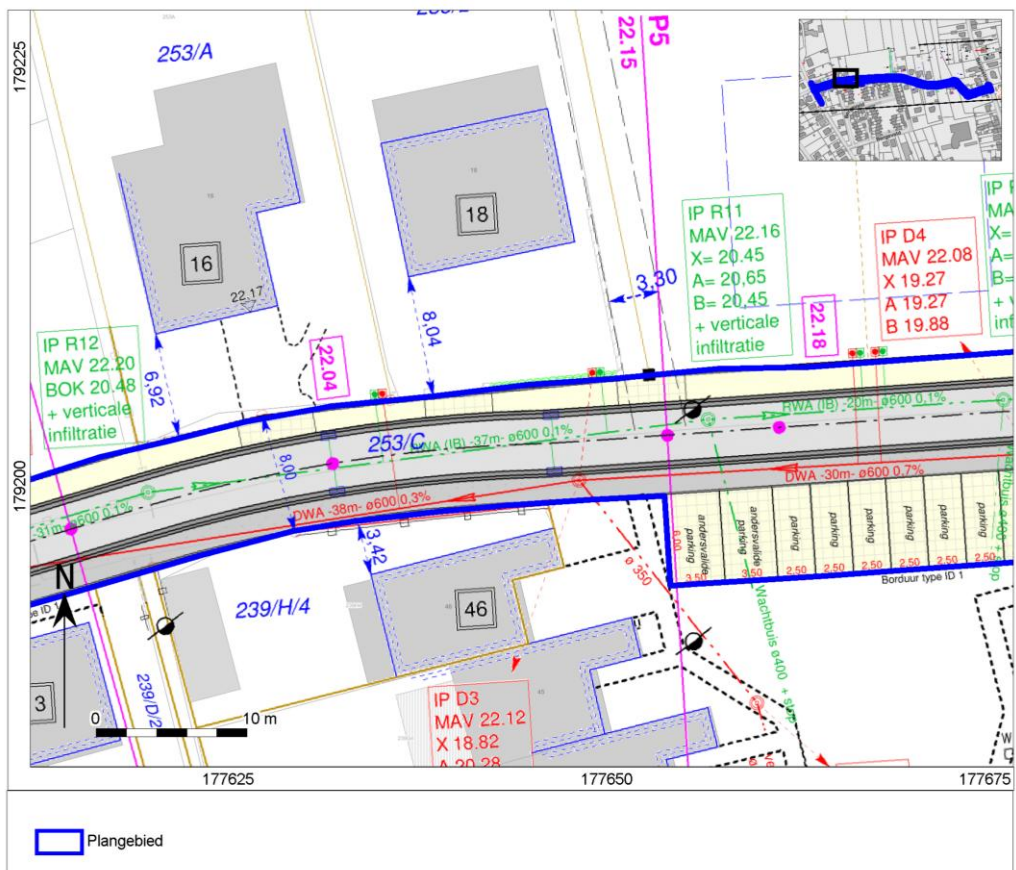

Afb. 2. Detailplan van de geplande werken deel 1.

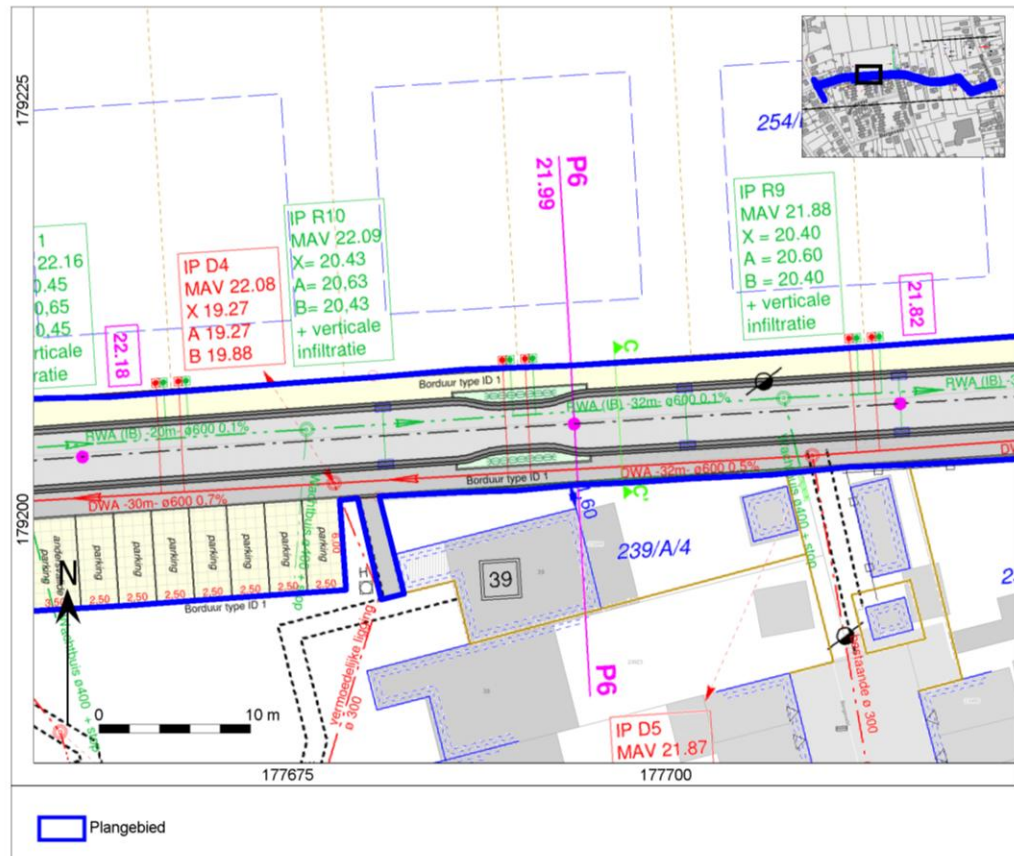
4

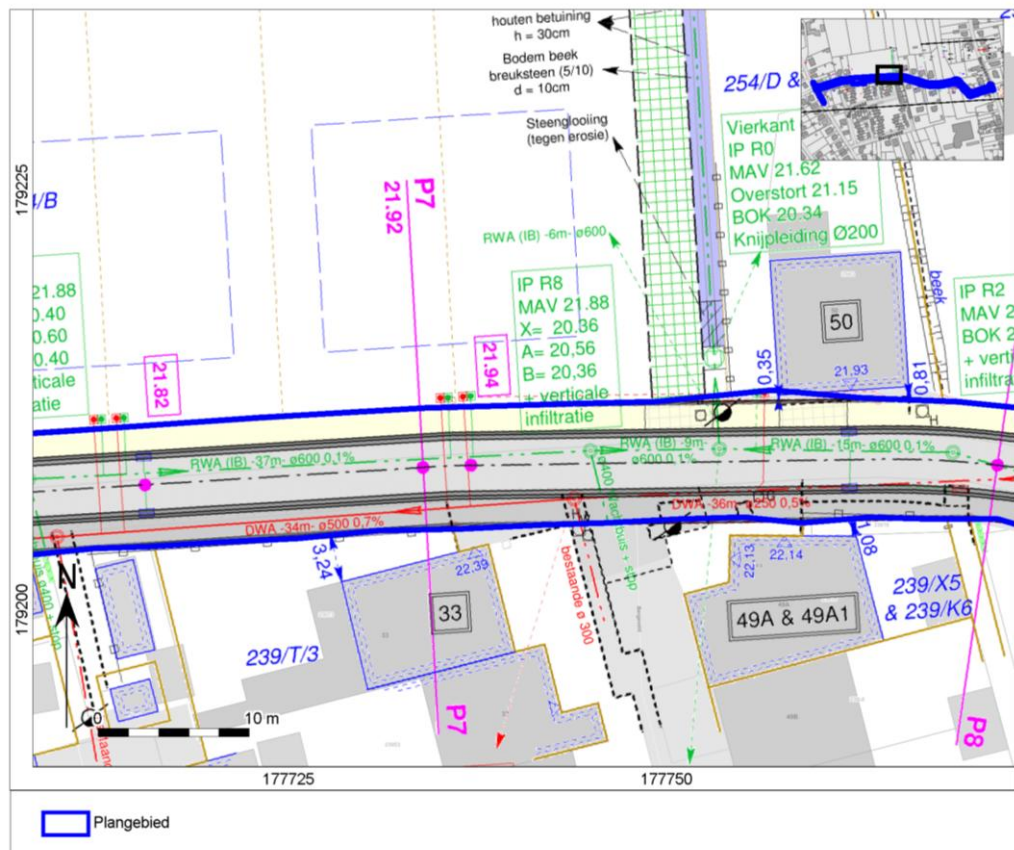
Afb. 4. Detailplan van de geplande werken deel 3.

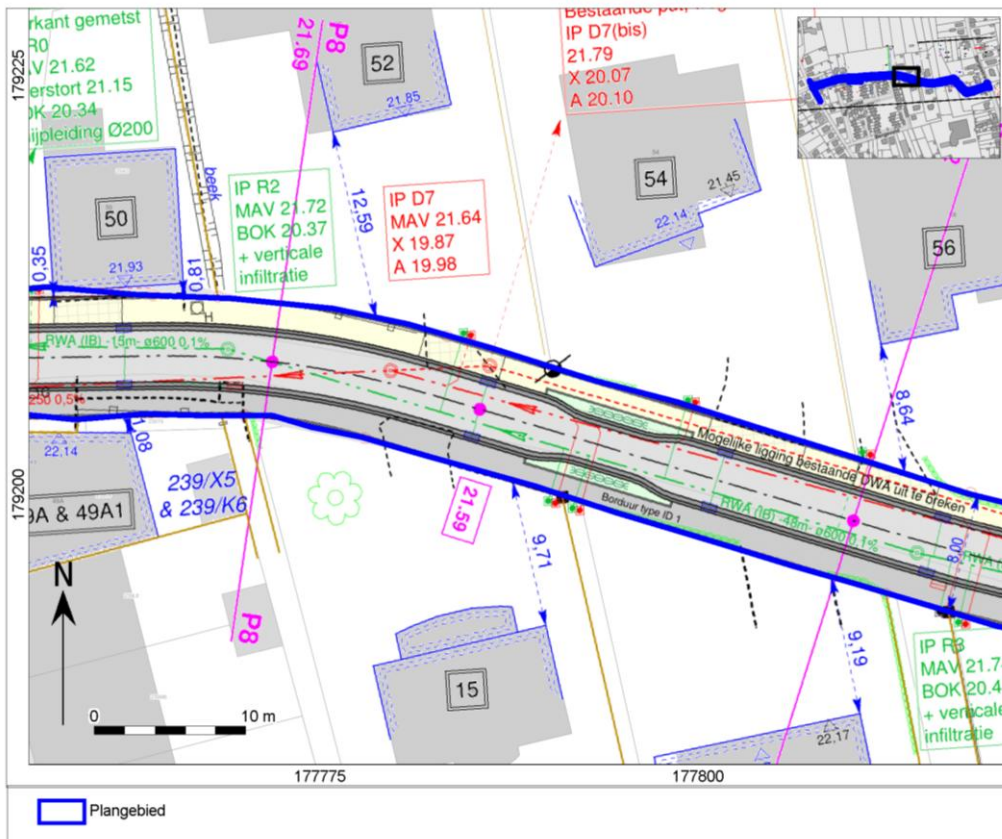
Afb. 5. Detailplan van de geplande werken deel 4.

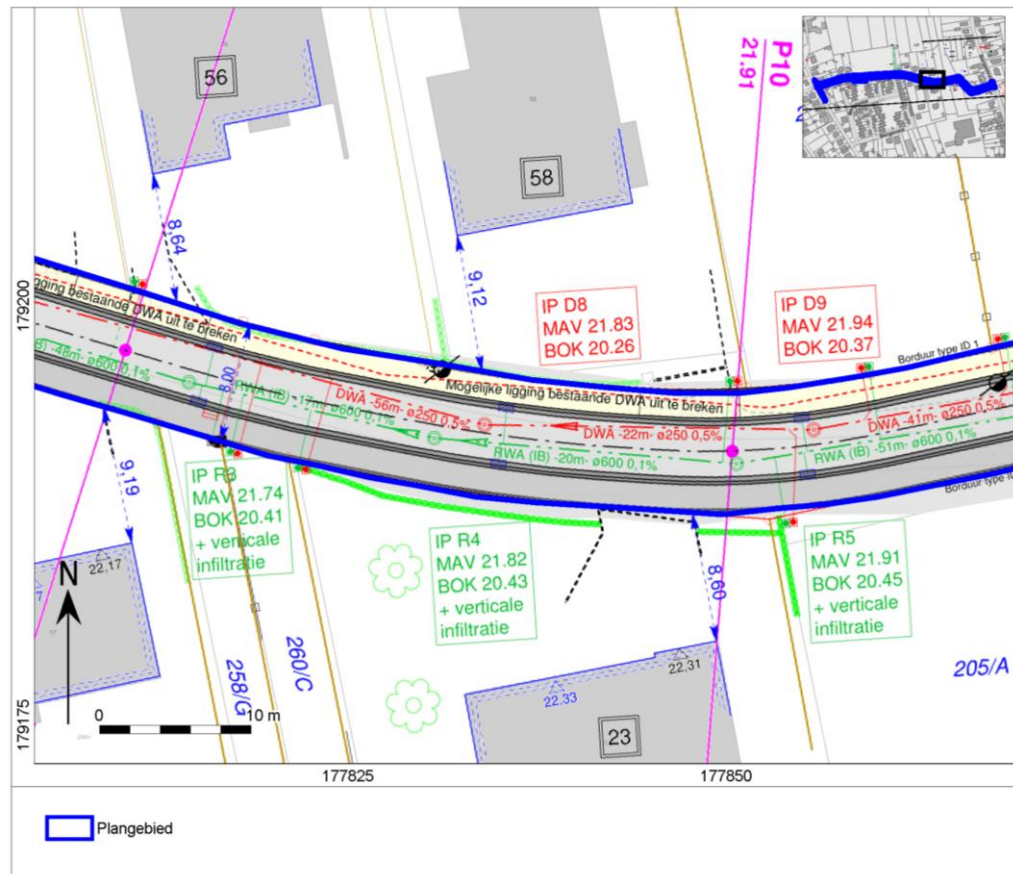
Afb. 6. Detailplan van de geplande werken deel 5.

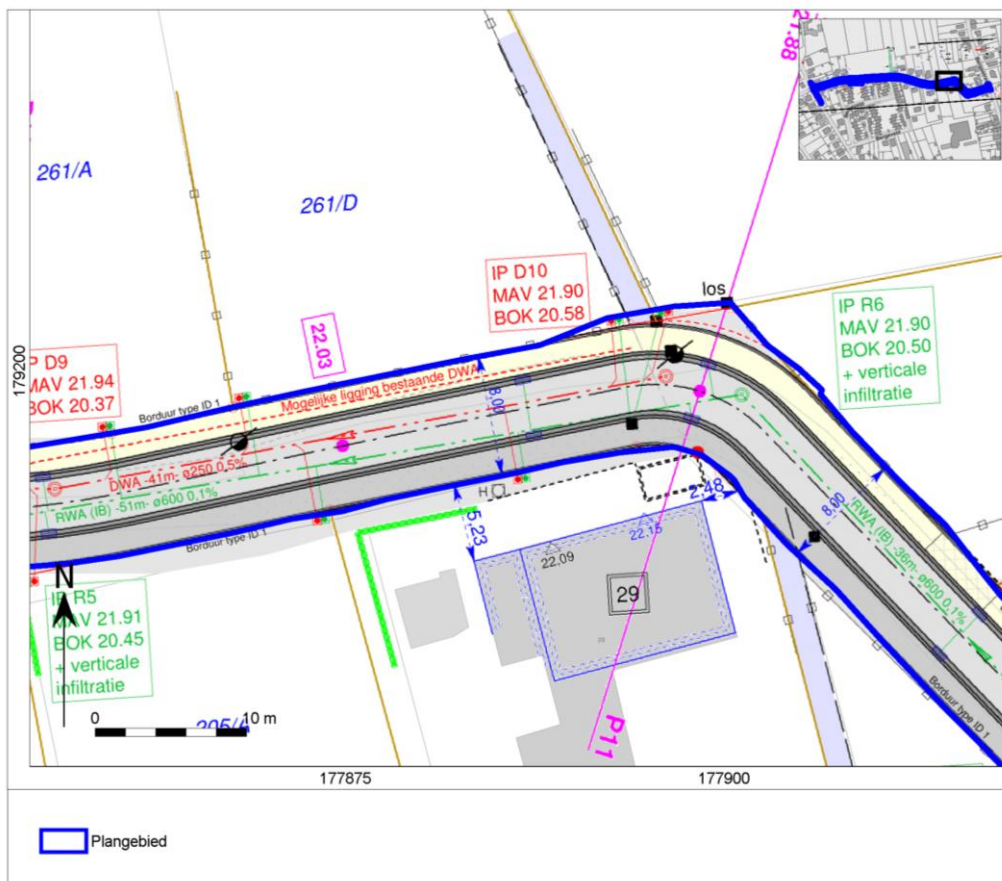
Afb. 7. Detailplan van de geplande werken deel 6.

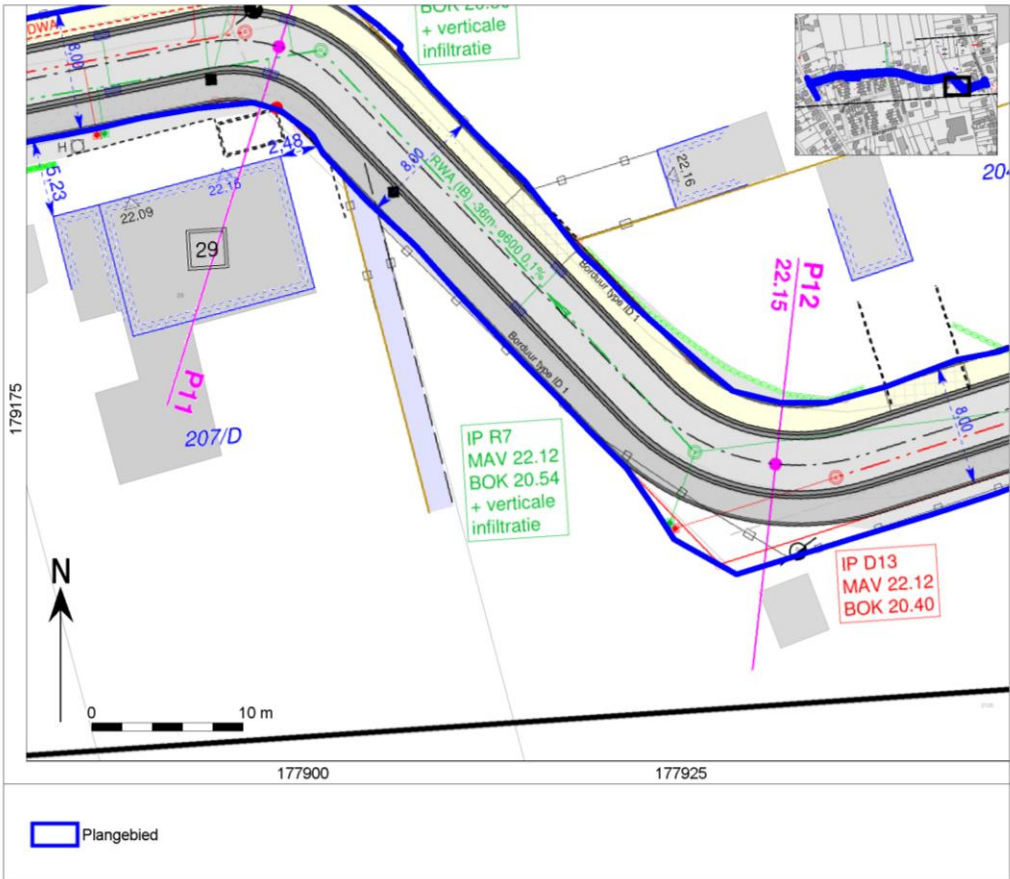
Afb. 8. Detailplan van de geplande werken deel 7.

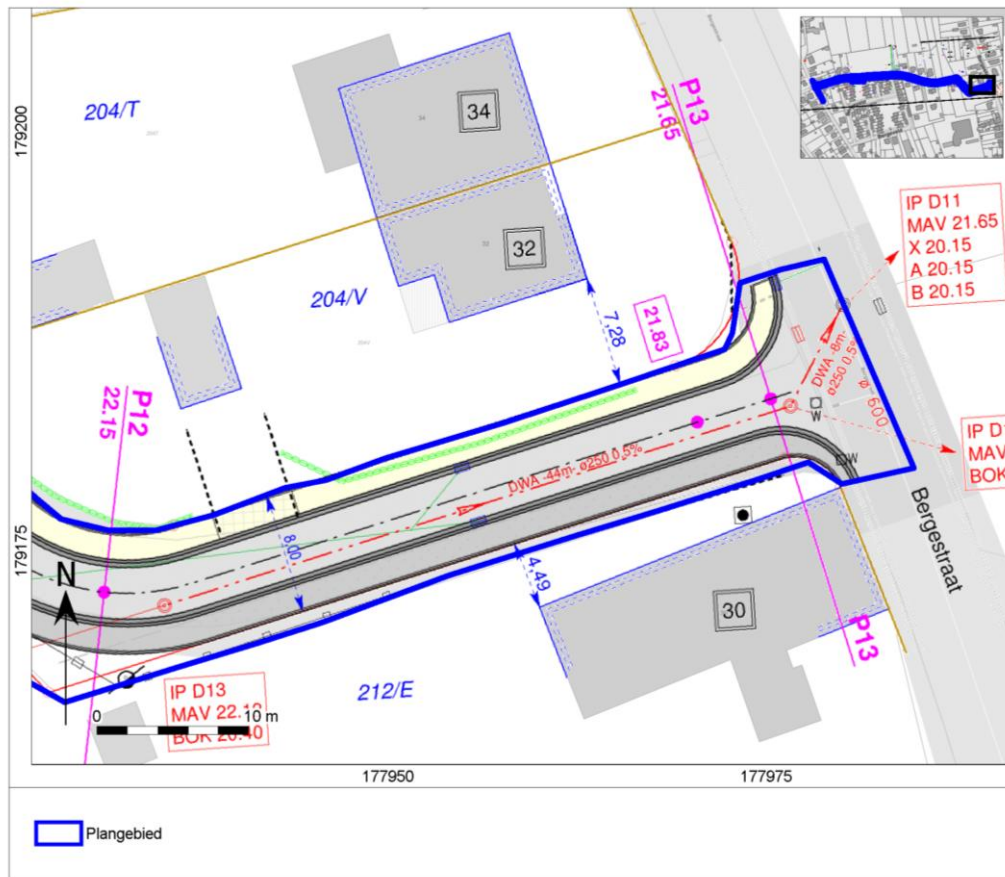
Afb. 9. Detailplan van de geplande werken deel 8.

Afb. 10. Detailplan van de geplande werken deel 9.

Afb. 11. Detailplan van de geplande werken deel 10.

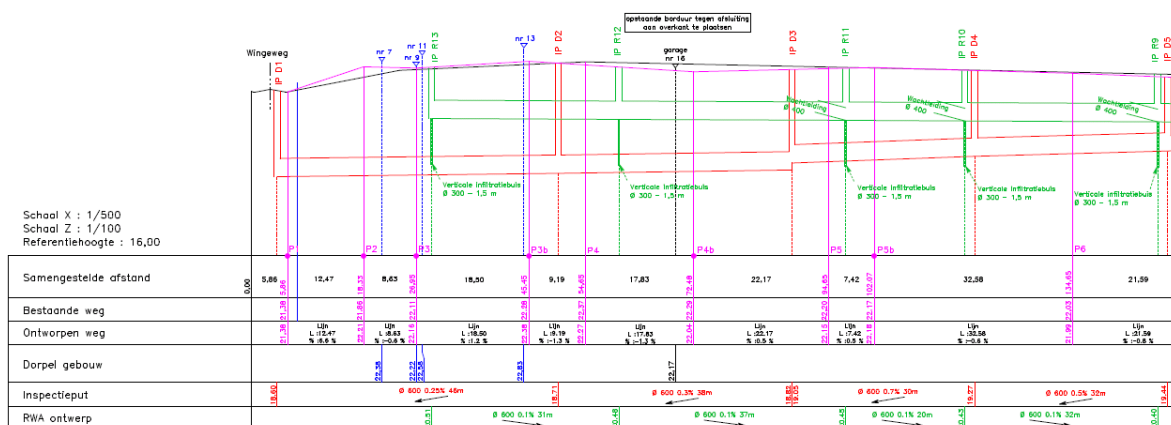
Afb. 12. Detailplan van de geplande werken deel 11.

De riolering

Er wordt zowel DWA als RWA leiding gelegd.

- DWA-leiding

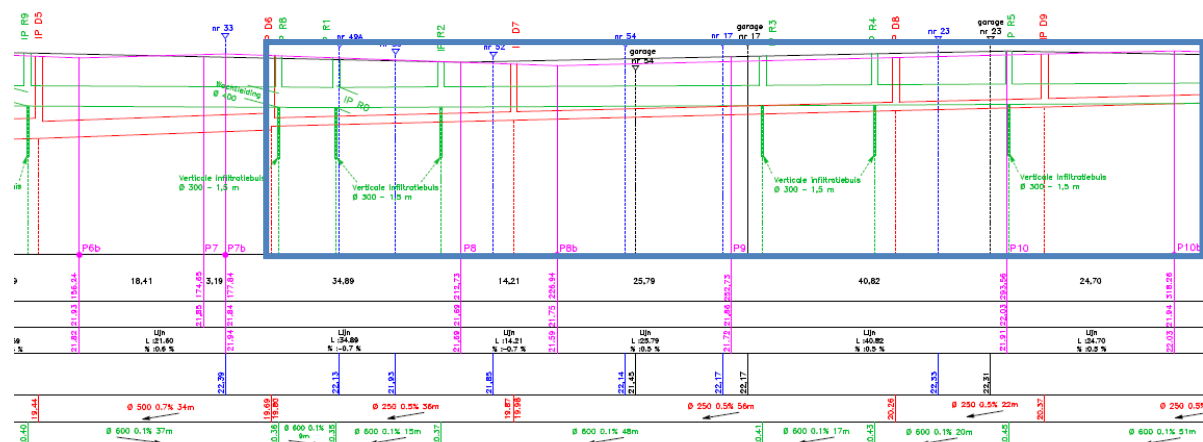
In het westelijke gedeelte van het plangebied is reeds DWA-leiding gelegen. Deze zal behouden worden (Afb. 13).

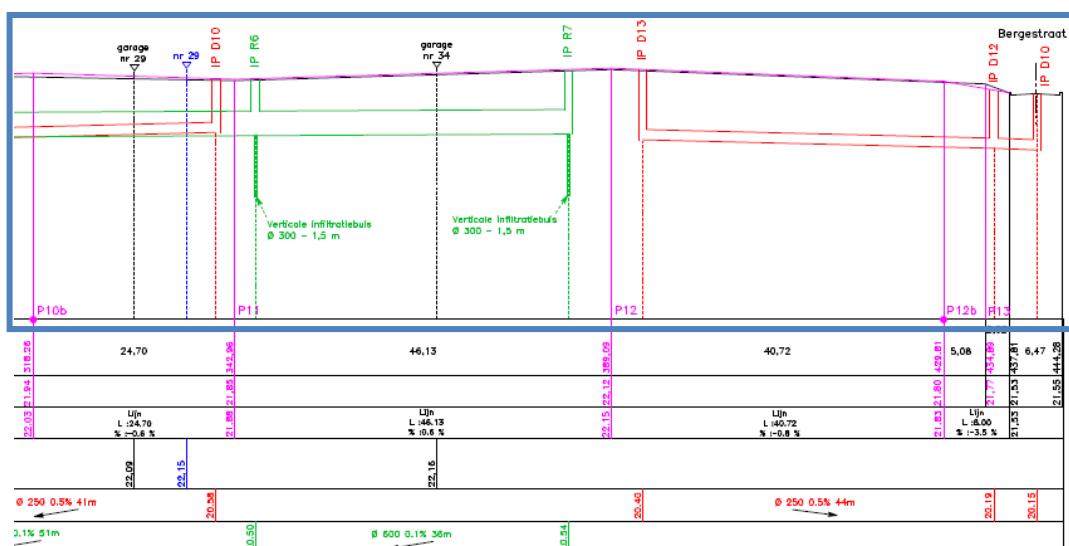
Afb. 13. Dwarsdoorsnede riolering deel 1.

De nieuwe DWA-leiding zal geplaatst worden vanaf IP D6 (rood op Afb. 14-15). De leiding zal een doorsnede hebben van 250 mm en zal beginnen op een diepte van circa 2,20m. Vervolgens zal de leiding een lichte

stijging kennen waardoor deze op IP D10 op een diepte van 1,30m gelegen is. Vanaf IP D13 is de DWA-leiding dieper gelegen (1.75m –mv) en zal daarna in IP D10 terug gelegen zijn op 1,40m –mv (Afb. 14-15).

Afb. 14. Dwarsdoorsnede riolering deel 2. In het blauw kader de nieuwe DWA-leiding aangeduid.

Afb. 15. Dwarsdoorsnede riolering deel 3.

De RWA-leiding

Er is nog geen RWA-leiding gelegen in het plangebied. Deze zal dan ook nieuw gerealiseerd worden. De RWA-leiding zal een diameter van 600mm hebben. Elke inspectieput zal een verticale infiltratiebuis bevatten die een diameter heeft van 300mm en een lengte van 1,5m. De leiding zal beginnen op een diepte van 1,65m –mv en loopt zo verder tot 1,90m diep (IP R12) en dan verder tot 1.65m –mv (IP R7).

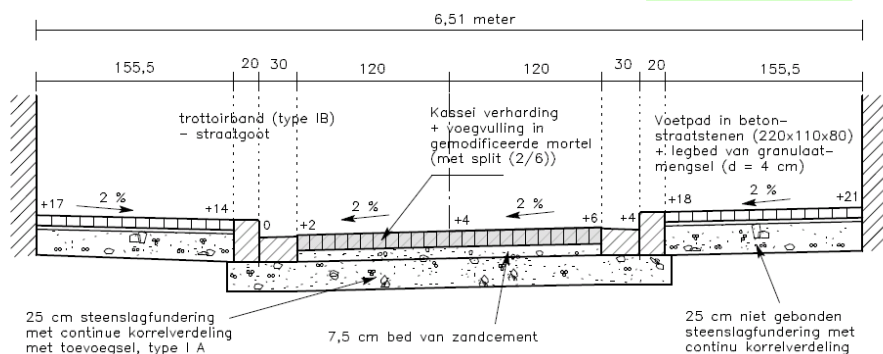
Op vier plaatsen wordt er nog een wachtbuis geplaatst. Deze buis zal een diameter hebben van 400mm en op een gelijke diepte gelegen zijn als de RWA-leiding. Verder wordt er bij Inspectieput 1 een leiding gerealiseerd naar de nieuw aan te leggen gracht. Deze leiding zal 6m lang zijn, een diameter van 600mm hebben en op een diepte van 1,80m –mv gelegen zijn.

De herinrichting van de weg

Na de rioleringswerken zal de weg heringericht worden. Deze wegenwerken zullen een maximale verstoring van 60cm –mv veroorzaken.

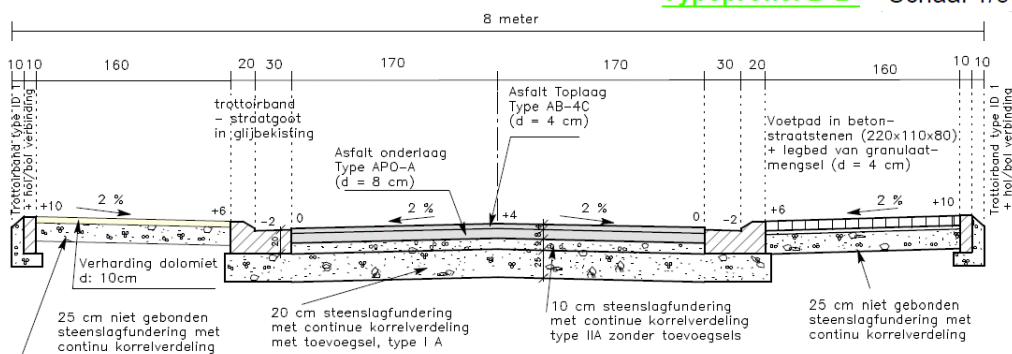
Er zijn drie mogelijkheden voor de opbouw van de weg. De eerste mogelijkheid, typeprofiel A-A' (Afb. 16) zal toegepast worden voor de eerste 25m vanaf de kruising met de Wingeweg. Mogelijkheid twee, typeprofiel B-B' (Afb. 17) zal op bovenstaande mogelijkheid aangesloten worden over een afstand van 100m. De derde mogelijkheid, typeprofiel C-C' (Afb. 18), zal op typeprofiel B-B' aansluiten tot aan de kruising met de Bergstraat. De opbouw is bij alle drie de mogelijkheden gelijkaardig en zal bestaan uit een bitumineuze verharding, een verharding uit betonstraatstenen en een verharding uit dolomiet.

Typeprofiel A-A' Schaal 1/50

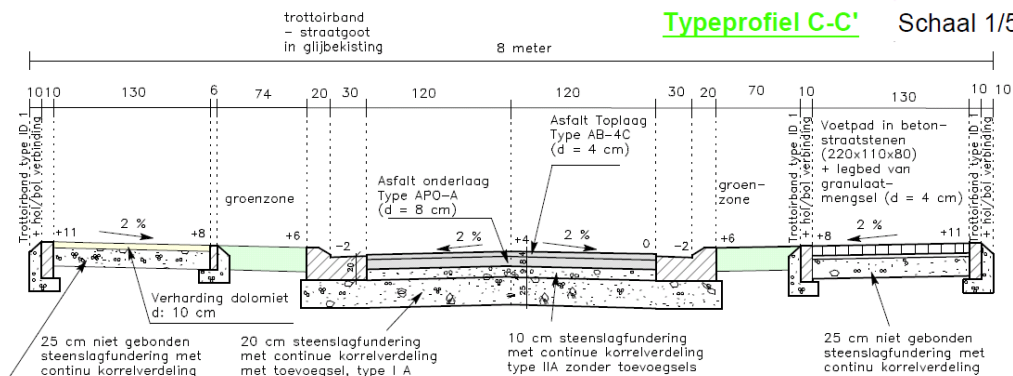
Afb. 16. Herinrichting van de weg deel 1.

Typeprofiel B-B' Schaal 1/50

Afb. 17. Herinrichting van de weg deel 2.

Typeprofiel C-C' Schaal 1/50

Afb. 18. Herinrichting van de weg deel 3.

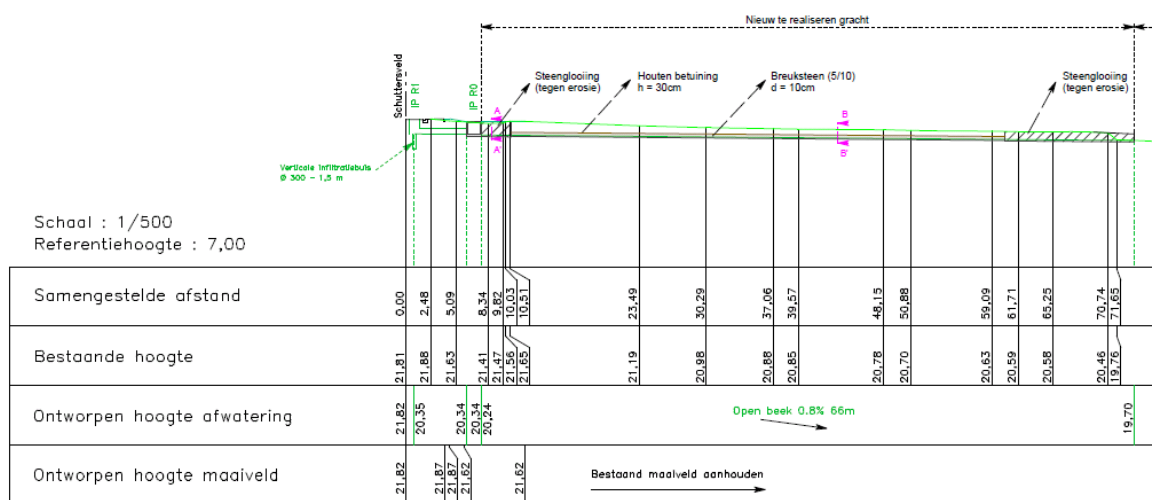
Voor de herinrichting van de nieuwe weg en de riolering zal de bestaande weg geheel opgebroken worden.

De realisatie van de parking

Er zal een parking gerealiseerd worden tussen Schuttersveld 46 en 39. De parking zal een lengte hebben van 24,5m en een breedte van 6m wat een totale oppervlakte van circa 150m² is. De parking zal negen plaatsen bieden, waaronder twee plaatsen voor minder validen. De parking zal opgebouwd worden uit verharding uit dolomiet en grasbetontegels. Dit zal zorgen voor een verstoring van circa 60cm –mv.

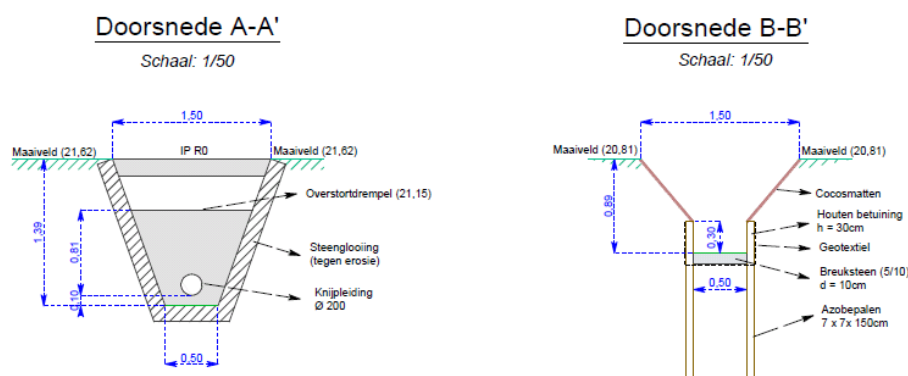
2. Het realiseren van een nieuwe gracht

Ten westen van Schuttersveld 50 zal een nieuwe gracht aangelegd worden. Deze zal aangesloten worden op de RWA-leiding via een overstort en de bestaande beek ten oosten van de gracht. De nieuwe gracht zal een breedte van 1,50m hebben en in totaal een oppervlakte van 100m² beslaan. De bodem van de beek zal opgebouwd worden uit breuksteen.

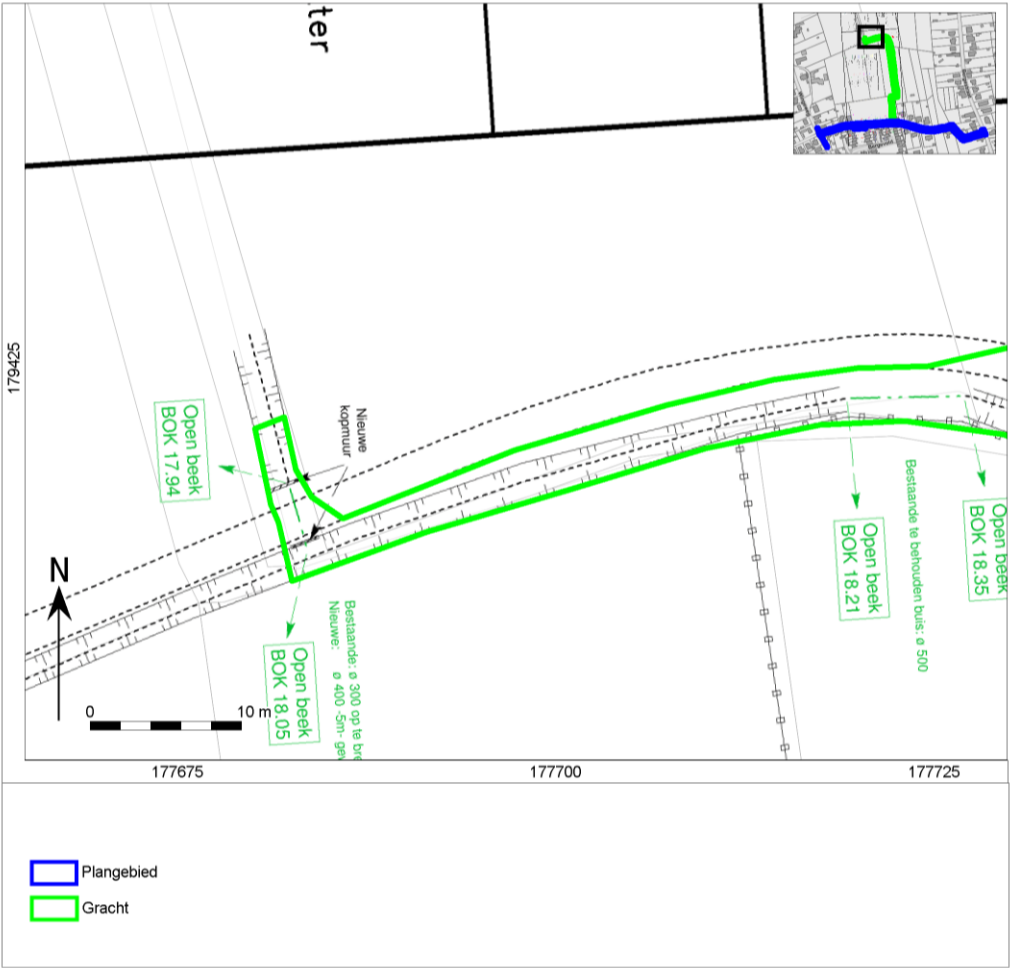
Afb. 19. Dwarsdoorsnede van de nieuwe gracht.

Verder zal zowel het begin van de nieuwe gracht als het einde van de nieuwe gracht opgebouwd worden uit steenglooiing. Dit wordt gebruikt om erosie tegen te gaan. Op deze plaatsen zal er een verstoring van 1,50m –mv veroorzaakt worden. Tussen deze twee plaatsen van steenglooiing zal de gracht opgebouwd worden uit een houten betuining. Deze houten betuining zal een verstoring van 2,10m –mv veroorzaken.

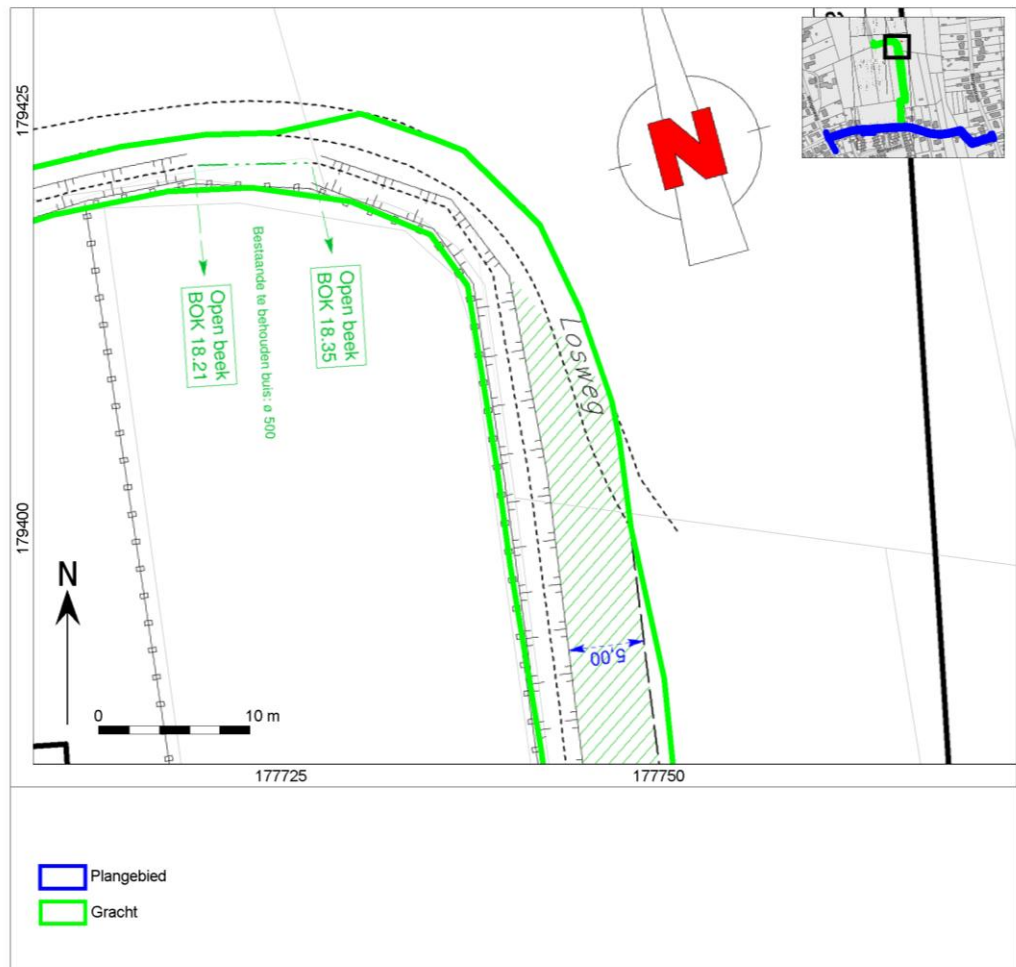

Afb. 20. Detailplan van steenglooiing (doorsnede A-A') en houten betuining (doorsnede B-B').

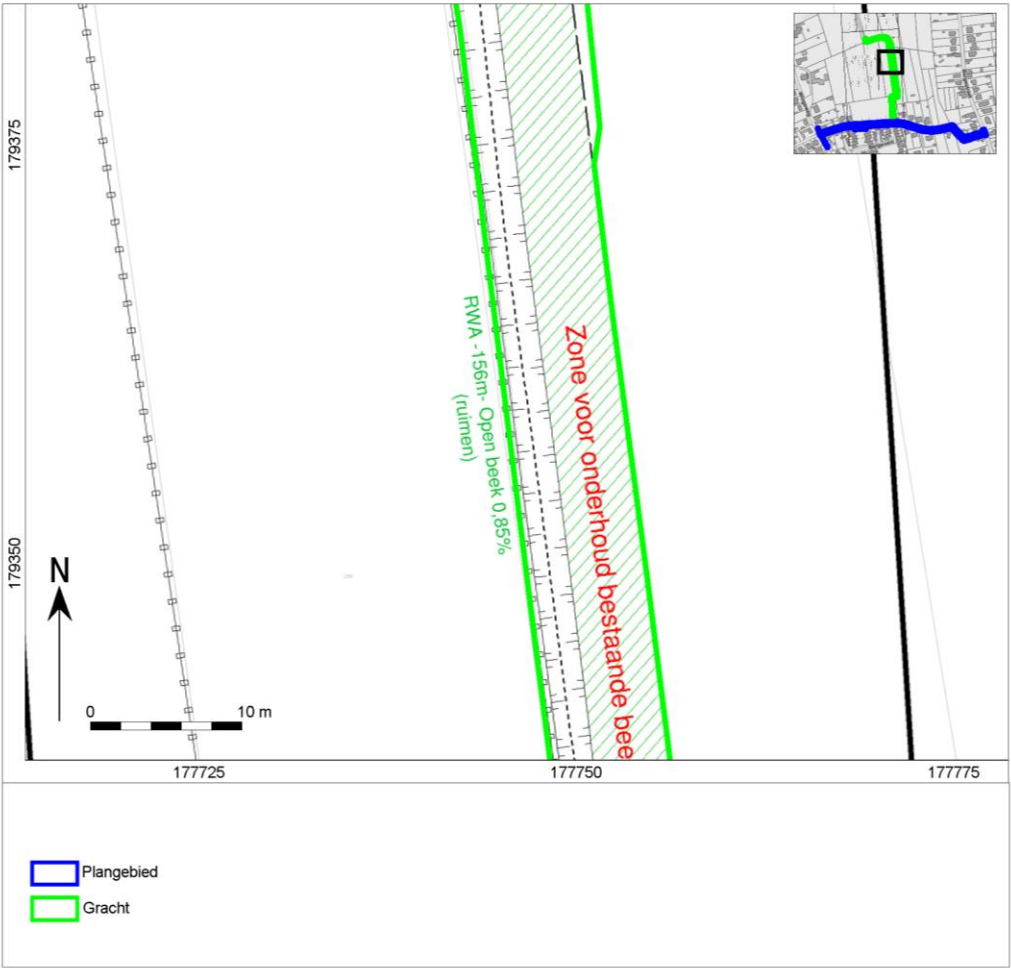
Als laatste zal de bestaande buis van 300mm diameter opgebroken worden en een nieuwe gewapende buis van 400mm diameter geplaatst worden tussen twee delen van de bestaande open beek. Deze gewapende buis van 5m lang zal op een diepte van 17,94m TAW gelegen zijn.

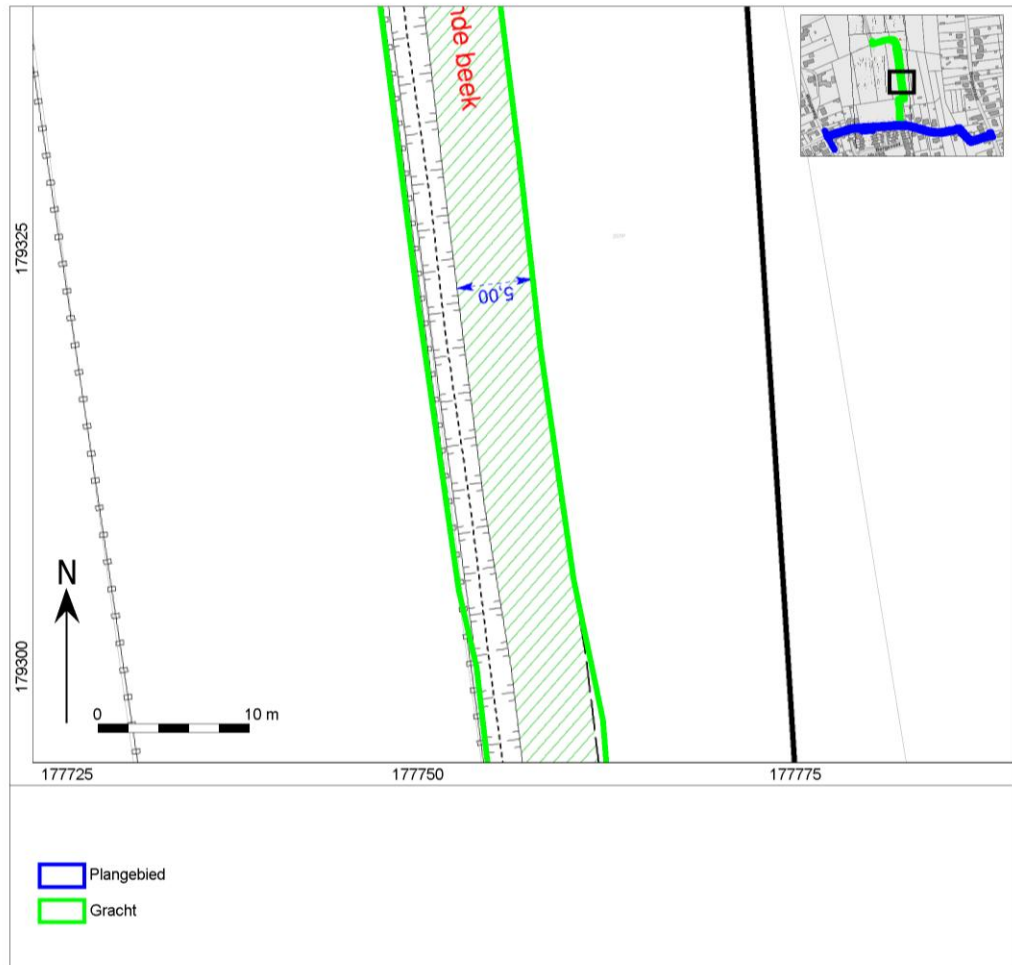
Afb. 21. Detailafbeelding van de gracht deel 1.

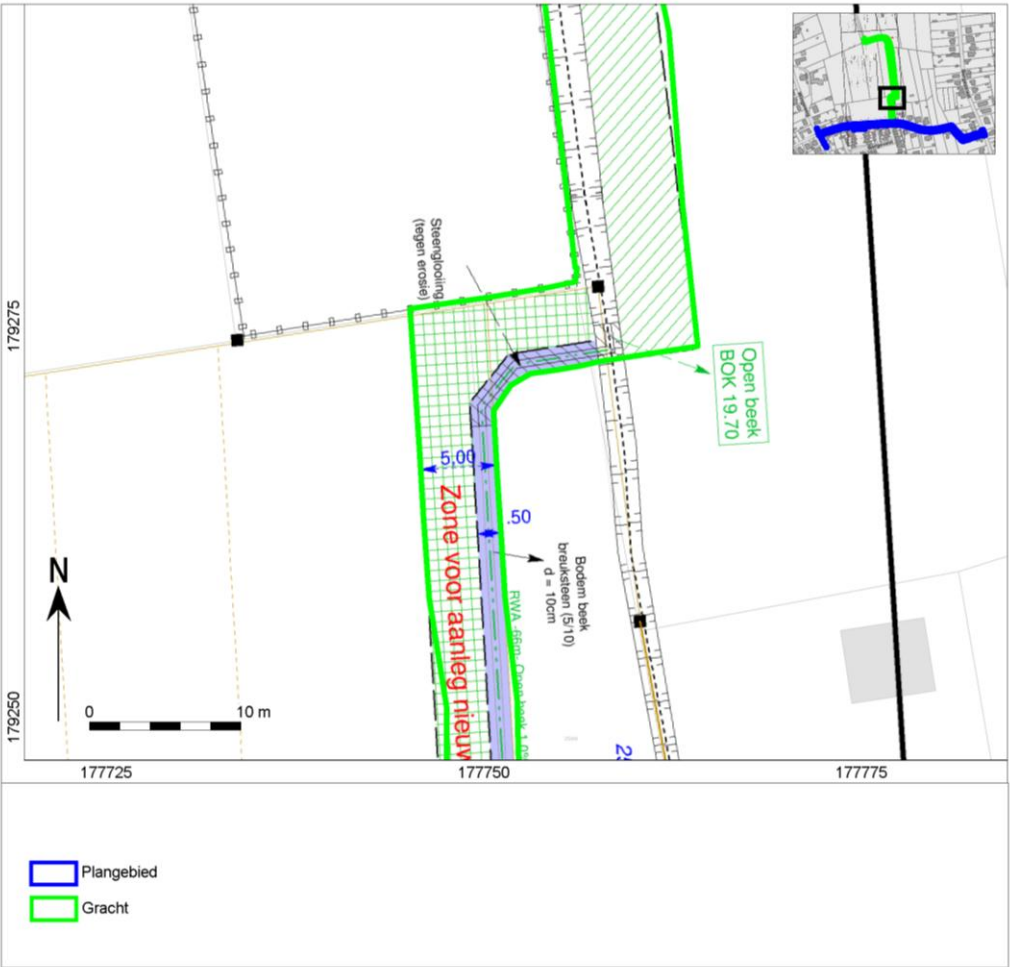
Afb. 22. Detailafbeelding van de gracht deel 2.

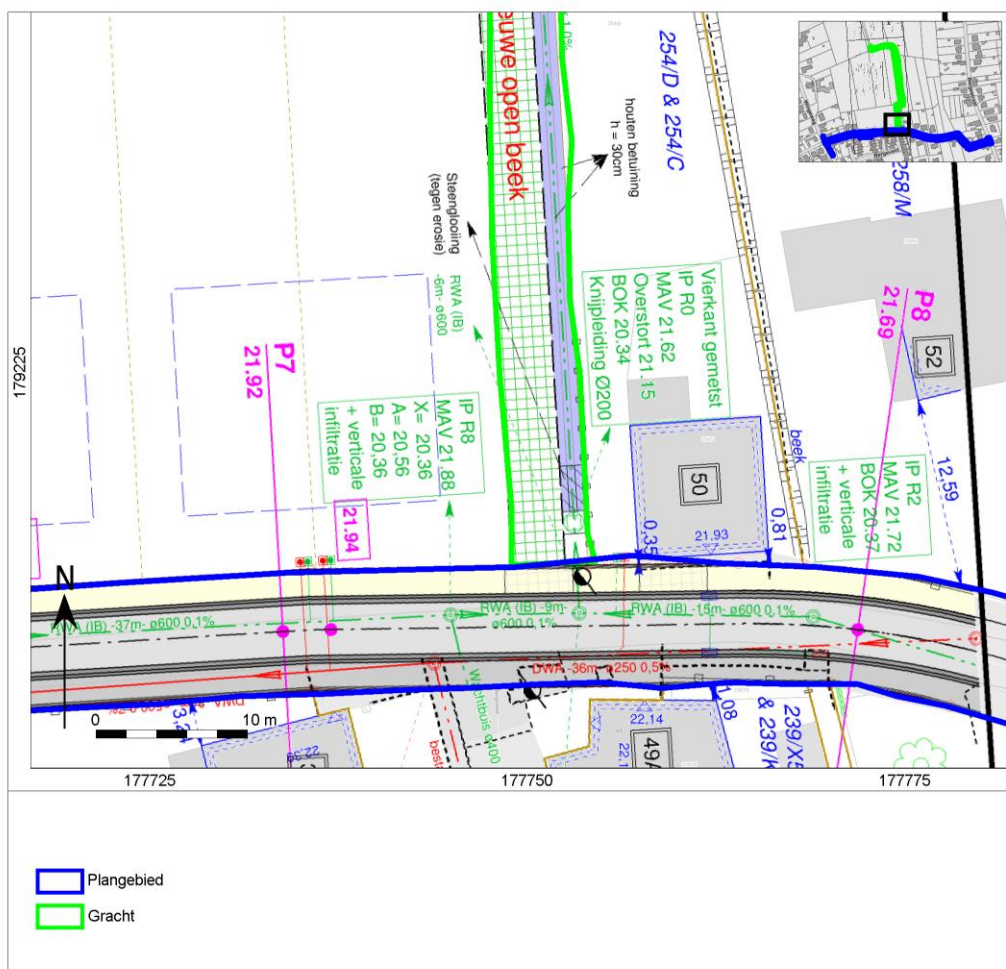
Afb. 23. Detailafbeelding van de gracht deel 3.

Afb. 24. Detailafbeelding van de gracht deel 4.

Afb. 25. Detailafbeelding van de gracht deel 5.

Afb. 26. Detailafbeelding van de gracht deel 6.

De reeds bestaande beek zal worden gezuiverd. Voor dit ruimen zal een werkzone van 5m breed aangelegd worden. Ten westen van de nieuwe gracht zal een werkzone gelegen zijn van 3,5m breed. Deze werkzones zullen enkel gebruikt worden voor het verplaatsen van zware machines.

De geplande werken worden in onderstaande kaart afgebeeld met de bijhorende verstorning (Afb. 27).

Afb. 27. Overzicht van de geplande werken met bijhorende verstoringen.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

2.3.1 De resultaten van het bureauonderzoek

Het plangebied is gelegen in zandleemgebied. Op basis van de bodemkaart is te zien dat het noordelijke gedeelte van het plangebied gekarteerd wordt als bodems met een plaggendeek. De reeds verrichte boringen in de omgeving kunnen geen extra informatie geven over de aanwezigheid en dikte van het eventuele plaggendeek, maar gezien de bodemkundige kartering zal deze minimaal 50 cm zijn. Wanneer de bodem een plaggendeek bevat zullen resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot de Late – Middeleeuwen/ Nieuwe Tijd, afhankelijk van de ouderdom van het plaggendeek, voorkomen tussen de basis van het plaggendeek en de top van het afgezette zandleem, de cultuurlaag of akkerlaag. De kans is groot dat de bovenste laag van het afgezette zandleem mee opgenomen is in het plaggendeek door de agrarische activiteiten. Het zuidelijke gedeelte van het plangebied is gekarteerd als zijnde een zandleembodem zonder profiel. Dit betreffen met colluvium bedekte bodems. De aanwezigheid van colluvium kan betekenen dat eventueel aanwezige archeologische resten eveneens afgedekt zijn.

Mogelijk is dat door de agrarische activiteiten de archeologische resten, gedateerd vanaf het Laat-Paleolithicum, verstoord zijn geraakt. Dit heeft als gevolg dat het vondstniveau en de sporen niet meer intact zullen voorkomen. Een andere mogelijkheid is dat door het plaggendeek het originele niveau bedekt werd en dat de sporen nog intact zijn. Deze kans is echter klein. Er zijn verschillende CAI-meldingen daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot Neolithicum die in het gehele gebied gelegen zijn. Er zijn ook

meldingen terug te vinden rondom het plangebied, in gebieden gekarteerd als hebbende een plaggendek. De meldingen zijn teruggevonden door veldprospectie. Mogelijk zijn deze meldingen aan het oppervlak gekomen door agrarische activiteiten en zijn door deze activiteiten de archeologische resten niet meer intact. Verder is er ten noordoosten van het plangebied twee steentijdsites gesitueerd. Door deze elementen kan er een kans bestaan in het plangebied op sporen vanaf het Laat-Paleolithicum.

Archeologische resten daterend vanaf het Neolithicum tot Volle-Middeleeuwen kunnen mogelijk in de top van het zandleempakket voorkomen. Het plaggendek schermde dit archeologisch niveau af waardoor deze mogelijk nog intact kunnen voorkomen. De CAI meldt eveneens IJzertijd en Romeinse vondsten in de buurt. Deze meldingen versterken eveneens de kans op sporen vanaf het Neolithicum.

De historische kaarten tonen dat het gebied voornamelijk in gebruik is geweest als weg en akker- en weiland. Het plangebied is reeds in gebruik als weg vanaf de 18de eeuw. Het is de eerste keer te zien op de Atlas der Buurtwegen. Hierdoor zal er een minimale verstoring van 30cm veroorzaakt zijn geweest. Verder is Schuttersveld gelegen tussen twee wegen (Wingeweg en Bergestraat). Aan deze wegen hebben vele woningen gelegen. Het gebied was reeds in ieder geval vanaf de 18de eeuw bewoond. Het plangebied en de gracht zijn echter niet bebouwd geweest. Omwille van het gebruik van de gracht als akker en gracht en het gebruik van het plangebied als weg, is de kans eerder klein op sporen vanaf de Late-Middeleeuwen tot de Nieuwe tijd.

Er wordt gepland om de bestaande weg herin te richten en riolering te plaatsen. De werken op de bestaande weg kunnen opgedeeld worden in twee delen namelijk een gedeelte met riolering en een gedeelte zonder riolering. Het gedeelte zonder riolering zal een verstoring van 60cm kennen. Hier is echter al riolering aangelegd waardoor er minimale nieuwe verstoring zal gebeuren door de herinrichting van de nieuwe weg. Het tweede gedeelte, het gedeelte waar momenteel geen riolering aanwezig is, zal meer verstoring kennen. Hier zal een verstoring van 60cm door de nieuwe weg en een maximale verstoring van 2,20m door de nieuwe riolering plaatsvinden.

Verder wordt er ten noorden van de bestaande weg een nieuwe gracht gerealiseerd. De nieuwe gracht die gerealiseerd wordt zal een verstoring van maximaal 2,10m diep over circa 200m² veroorzaken.

Afb. 28. Overzicht van de geplande werken.

Door de huidige verstoring van de huidige weg, riolering en nutsvoorzieningen zal het gehele plangebied verstoord zijn, enkel een oppervlakte van circa 1000m² verstoord zijn tot 30cm –mv zijn. Zelfs al zou het booronderzoek steentijd sites in situ aantreffen, is de kans groot dat de reeds aanwezige verstoringen een onderzoek met voldoende context niet mogelijk maakt. Omdat de kosten niet opwegen tegen de baten en daarbij de kenniswinst nog miniem zal zijn voor dit gebied, zal er geopteerd worden voor vrijgave van het plangebied.

De gracht zal een verstoring van 2,20 cm veroorzaken op circa 100m². Omdat op deze kleine oppervlakte de kenniswinst minimaal is zal voor dit gebied vrij gegeven worden voor verder archeologisch onderzoek.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.